

**PRZEGLĄD I ANALIZA MOŻLIWOŚCI KOMPLEKSOWEJ
OCHRONY WYBRANYCH ROŚLIN BOBOWATYCH
PRZED AGROFAGAMI, Z UWZGLĘDNIENIEM BADAŃ
POZOSTAŁOŚCI ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN**

**REVIEW AND ANALYSIS OF POSSIBILITIES OF
COMPLEX PROTECTION OF SOME FABACEAE AGAINST
AGROPHAGES, INCLUDING THE RESIDUE STUDIES**

W Polsce producenci wielu upraw małoobszarowych, w tym szczególnie roślin bobowatych (Fabaceae), napotykają duże utrudnienia w skutecznej ochronie tych roślin przed agrofagami z uwagi na ograniczoną liczbę dostępnych i skutecznych środków do kompleksowej ochrony. Niewielkie zainteresowanie producentów środków ochrony roślin wdrażaniem nowych rozwiązań i nowych programów chemicznego zwalczania agrofagów często prowadzi do zaniechania lub znacznego ograniczenia przez plantatorów dalszej uprawy wielu roślin małoobszarowych.

W ramach zakończonego Programu Wieloletniego (PW) realizowanego w latach 2011–2015 oraz nowego PW na lata 2016–2020 realizowanego w IOR – PIB w Poznaniu prowadzono badania nad opracowaniem możliwości kompleksowej ochrony rolniczych upraw małoobszarowych, w tym wybranych roślin bobowatych, przed agrofagami. W oparciu o przegląd potencjalnych agrofagów i stopnia ich szkodliwości dla wybranych małoobszarowych upraw rolniczych, tj. łubinów (wąskolistnego i żółtego), bobiku, soi, koniczyny czerwonej, lucerny i seradeli, dokonano aktualizacji i przeglądu dostępnych strategii i metod ochrony tych upraw przed agrofagami (szkodniki, choroby, chwasty). Ponadto opracowano aktualną listę substancji czynnych chemicznych i niechemicznych środków ochrony roślin, dopuszczonych do stosowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej w wyżej wymienionych uprawach małoobszarowych. Dla wytypowanych substancji czynnych dokonano adaptacji wielopozostałościowych metod ekstrakcji w celu określenia tempa zaniku pozostałości wybranych środków ochrony roślin (ś.o.r.) w roślinach małoobszarowych (dynamika zanikania objętych badaniami ś.o.r. w trakcie wegetacji roślin). Złożono doświadczenia polowe w uprawach wybranych roślin bobowatych (grubo- i drobnonasiennych) w celu oznaczenia skuteczności działania wybranych ś.o.r. i ich wpływu na roślinę uprawną. Wykazano, że dopuszczone do obrotu w Polsce ś.o.r. można w znacznym stopniu wykorzystać do ochrony wybranych roślin bobowatych.